

Aj v závere roka NKÚ SR informuje troch najvyšších ústavných činiteľov o závažných zisteniach z kontrol

Predseda Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (NKÚ SR) Karol Mitrík v závere roka 2017 zaslal trom najvyšším ústavným činiteľom štvrtročnú správu o závažných zisteniach z kontrol, ktoré úrad realizuje, aby tak výsledky práce kontrolórov priblížil nielen verejnosti, ale aj predstaviteľom slovenskej politickej špičky. Nezávislá autorita v oblasti externej kontroly ukončila v poslednom štvrtroku 6 kontrolných akcií v 81 kontrolovaných subjektoch. Úrad vykonal kontroly zamerané na opodstatnenosť výkonu stáleho daňového dozoru, na hospodárenie zdravotníckych zariadení, preverenie fungovania medzinárodnej biosférickej rezervácie Východné Karpaty a na systém uzatvárania, registrácie a plnenia zmlúv. V rámci kontrol v oblasti samosprávy preveril financovanie škôl a školských zariadení a nakladanie s majetkom miest a obcí s majetkovými účasťami v obchodných spoločnostiach. NKÚ SR splnil aj svoju zákonnú povinnosť, spracoval a predložil Stanovisko k štátnemu rozpočtu na rok 2018 Národnej rade Slovenskej republiky.

Kontrolóri sa zamerali na **opodstatnenosť výkonu stáleho daňového dozoru v daňových skladoch na lieh**. Na rozdiel od Českej republiky a Maďarska je na Slovensku v daňovom sklade potrebná prítomnosť colníka. Správa spotrebných daní je tak náročnejšia na personálne kapacity, napriek ich nižším príjmom. V súčasnom období, keď existujú reálne možnosti nahradiť fyzickú prítomnosť zamestnanca colného úradu v daňových skladoch na lieh monitorovacími zariadeniami, je aktuálna diskusia o zmene zákona, ktorý by takéto riešenie umožňoval. Vzhľadom na to, že kontrolóri identifikovali vynaložené mzdové prostriedky na nepovinný výkon stáleho daňového dozoru vo výške viac ako 3 mil. eur, by prijatie iného riešenia, napríklad podľa skúseností z ČR a MR, mohlo v budúcnosti priniesť úsporu finančných prostriedkov. Dovtedy NKÚ SR odporúča, aby Finančná správa SR prehodnotila a zefektívnila výkon stáleho daňového dozoru v daňových skladoch na lieh.

V rámci **tretej etapy prierezovej kontroly zdravotníctva** NKÚ SR preveril 15 vybraných subjektov, a to samosprávne nemocnice, transformované, ako aj súkromné zariadenia a príspevkové organizácie. Kontrolóri poukázali na nereálnosť stanovených rozpočtov, ako aj na nezáväznosť ich plnenia, pričom za nedodržanie rozpočtových pravidiel nie sú vyvodzované žiadne dôsledky. Väčšina nemocníc má problémy v oblasti rozpočtového hospodárenia, hospodárili so stratou, ktorá predstavovala kumulovanú hodnotu 17 mil. €. Výška nákladov na poskytovanú zdravotnú starostlivosť vysoko prekračuje hodnotu jej úhrad zo zdravotných poisťovní. Priemerné náklady na 100 eur uhradenej zdravotnej starostlivosti v štátnych nemocniciach predstavovali 122 eur, v transformovaných 111 eur a v samosprávnych 114 eur. Naopak pri súkromných nemocniciach je to 98 eur. Tieto údaje svedčia o tom, že hlavná činnosť nemocníc dosahuje náklady, ktoré nie sú v plnej miere hrazené. NKÚ SR považuje za dôležité, aby zriaďovatelia venovali tomuto ukazovateľu mimoriadnu pozornosť. Musí byť zrejmé, akú úlohu v tomto negatívnom vzťahu zohrávajú objektívne a akú subjektívne faktory. Hlavne z výsledkov kontrol v samosprávnych nemocniciach vyvstáva otázka, či sú samosprávy objektívne schopné plniť prenesenú kompetenciu štátu pri poskytovaní ústavnej starostlivosti v takej miere ako doteraz. V rámci kontroly verejného obstarávania boli zistené viaceré podozrenia z predrazenia nakupovanej techniky. Problém pre nemocnice bude predstavovať aj zavedenie eHealth a DRG.

Kontrola v rezortoch dopravy a hospodárstva zameraná na **systém uzatvárania, registrácie a vecné a finančné plnenie zmlúv v rokoch 2013 až 2016** poukázala v niektorých prípadoch na neefektívnosť a neúčinnosť vynakladania finančných prostriedkov v oblasti služieb. NKÚ SR kontrolou zistil, že niektoré externe zadávané činnosti mohli byť zabezpečené vlastnými zamestnancami. Došlo tak k neodôvodnenému, prípadne predraženému využívaniu externých služieb. Subjekty uhradili za vybrané služby spolu viac ako 42 mil. eur. Kontrolné mechanizmy pri vecnej kontrole nefungovali optimálne a vykazovali znaky formálnosti, čo v niektorých prípadoch spôsobilo nedostatočné preverenie kvality dodaného predmetu zmluvy. Rezervy vo vnútornom kontrolnom systéme boli príčinou toho, že finančné prostriedky boli uhradené bez adekvátneho vyhodnotenia kvality a praktického využitia dodaných právnych a ekonomických analýz. NKÚ SR navrhol odporúčania, ktoré smerovali najmä k efektívnejšiemu a účinnejšiemu využívaniu externých služieb a zlepšeniu využívania interných personálnych kapacít a odborných útvarov kontrolovaných subjektov.